

Stanowisko Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej wobec

projektu z dn. 25.03.2020 r. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, a także innych propozycji legislacyjnych przedstawionych przez Rząd w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej

26 marca 2020 r.

Ocena ogólna

Proponowane rozwiązania w pakiecie ustaw nie uwzględniają większości uwag zgłaszanych przez Pracodawców RP. Mimo ciężkiej pracy ekspertów, zgłoszenia setek ważnych, konstruktywnych uwag, obecny projekt tego nie obejmuje. Nie uwzględniono nawet obiektywnych uwag redakcyjnych, porządkujących, nie uwzględniono nawet działań niegenerujących kosztów. Nie można tego usprawiedliwić brakiem czasu, skoro był czas, aby do projektu dodać "wrzutki" w postaci zaostreżenia warunków i kryteriów dla niektórych instrumentów wsparcia czy nieadekwatne obciążenie branży pożyczkowej, co doprowadzi do upadku tych firm i utraty 40 tysięcy miejsc pracy.

Okazuje się, że 212 mld zł to jednak fikcyjna "bazooka". W tych 212 mld zł, oprócz potrzebnych instrumentów kapitałowo-finansowych, obiecano najpierw 66 mld zł bezpośredniego wsparcia dla firm, pracowników i służby zdrowia, potem już mówiono o 80 mld zł bezpośredniego wsparcia. A w ocenie skutków regulacji widzimy jedynie wsparcie na kwotę zaledwie ok. 38 mld zł w 2020 r. Gdzie jest ta tarcza? Tarcza jest tekturowa, a tektura jest cieńsza niż bibuła. Co więcej, tarcza ma chronić głównie małe firmy, a duże w stopniu ograniczonym. Nie będą one miały np. możliwości umorzenia składek ZUS czy skorzystania z instrumentu jakim jest wsparcie postojowe. Czy zdaniem Rządu koronawirus i jego skutki nie wystąpią w dużych przedsiębiorstwach?

I. Utrzymanie płynności finansowej przedsiębiorstw

W obszarze dotyczącym utrzymania płynności finansowej przedsiębiorstw nie uwzględniono znakomitej większości kluczowych dla przedsiębiorców zmian postulowanych w czasie konsultacji z MR. Propozycje nadal są zbyt zachowawcze i niewystarczające. Ograniczenia w stosowaniu ulg oraz duża liczba warunków do spełnienia spowodują, że zaproponowane rozwiązania okażą się fikcyjne. A fikcyjne instrumenty, to fikcyjna pomoc. Brak propozycji, które mogłyby skutecznie wpłynąć na utrzymanie płynności finansowej przedsiębiorstw spowoduje falę upadłości, a co za tym idzie likwidację miejsc pracy i ograniczenie wpływów do budżetu w wymiarze długofalowym. W obliczu kryzysu, którego skutków nie sposób jeszcze przewidzieć, propozycje powinny iść dużo dalej i być bardziej elastyczne. Niezapewnienie odpowiednich ulg spowoduje, że do budżetu państwa i tak nie wpłyną środki z należnych danin publicznoprawnych. Cóż z tego, że po epidemii fiskus będzie wszczynał egzekucje, skoro wówczas może już nie być czego i z kogo egzekwować.

Bardzo oszczędne jest proponowane wsparcie dla dużych firm. Nie skorzystają one ze zwolnienia w płaceniu składek ZUS za swoich pracowników – a to byłaby bardzo istotna pomoc na rzecz utrzymania płynności. Środki pomocowe przewidziane w ramach "polityki nowej szansy" na restrukturyzację firm są obwarowane licznymi

wymogami biurokratycznymi, a wysokość pomocy jest ograniczona do zaledwie 120 mln zł rocznie. Brakuje odważnych rozwiązań, takich jak chociażby uwolnienie środków znajdujących się na rachunkach prowadzonych w ramach tzw. split payment oraz rezygnacja ze stosowania podzielonej płatności na 6 miesięcy albo nawet do końca 2020 r. Mając na uwadze to, że duże firmy generują 24% PKB (a 32%, gdy weźmiemy pod uwagę tylko wkład przedsiębiorców w PKB), można oczekiwać od rządu znacząco większej troski o te właśnie podmioty. W 2017 r. duże firmy przeznaczyły na inwestycje ponad 100 mld zł, co stanowiło 56% ogółu inwestycji przedsiębiorstw – utrzymanie tych podmiotów w możliwie dobrej kondycji leży więc w interesie nas wszystkich.

1. Propozycje nadal są zbyt zachowawcze i niewystarczające. Ograniczenia w stosowaniu ulg oraz duża liczba warunków do spełnienia spowodują, że zaproponowane rozwiązania okażą się fikcyjne.
2. Brak rozwiązań pozwalających utrzymać cashflow spowoduje falę upadłości i likwidację miejsc pracy.
3. Nie zdecydowano o dokonaniu zwrotów podatku VAT i skróceniu czasu realizacji zwrotów podatku do 14 dni.
4. Pomimo przedłużenia terminu na rozliczenie podatku CIT, nadal konieczne jest przesunięcie terminów wypełniania pozostałych obowiązków podatkowych (VAT, PIT, podatek u źródła, podatek od gier) lub zaniechanie kar w przypadku opóźnień w ich realizacji oraz przesunięcie terminów składania sprawozdań finansowych.
5. Dla zastosowania dużej części preferencji konieczne jest spełnienie warunku uzyskania przychodów niższych o 50% od przychodów uzyskanych z tej działalności w roku poprzednim lub tym samym miesiącu roku poprzedniego. Nagły spadek przychodów o połowę oznacza najczęściej bankructwo.
6. Wszystkie liczne obostrzenia do skorzystania z ulg powinny zostać ograniczone do minimum. Należy również odbiurokratyzować postępowanie w sprawach o przyznanie ulg. W przeciwnym razie ich zakres będzie znacząco ograniczony. Szczególnie mikro i mali przedsiębiorcy mogą mieć trudności, aby skutecznie wnioskować o przyznanie pomocy.
7. Znaczna część rozwiązań przewiduje ograniczające kryterium niezalegania ze składkami i podatkami do końca III kwartału dla skorzystania z ulg. Tak sformułowane kryterium może uniemożliwić dostęp do pomocy i de facto skazuje wiele przedsiębiorstw na upadłość. Zaległość mogła być niewielka. Jednak brak pomocy będzie oznaczał upadłość i likwidację miejsc pracy.
8. Minister Finansów uwzględnił postulat Pracodawców RP i opublikował na RCL rozporządzenie, na mocy którego planowane jest przedłużenie terminu na złożenie zeznania CIT-8 i rozliczenie podatku dochodowego dla przedsiębiorców do 31 maja, a organizacji non-profit do 31 lipca. Konieczne jest jednak monitorowanie sytuacji i reagowanie na bieżące wydarzenia, bo w przypadku dalszego paraliżu przedsiębiorstw i biur rachunkowych także termin 31 maja okazać się trudny do zachowania.
9. Sygnalizujemy, że w projekcie zaproponowano rozwiązanie polegające na przyznawaniu automatycznie "czynnego żalu" za złożenie zeznania i rozliczenie podatku PIT po terminie (do 31 maja). Jest to niezrozumiała i ryzykowna konstrukcja. Zastanawiające jest, dlaczego Minister Finansów nie przedłużył terminu na mocy rozporządzenia, jak w przypadku podatku CIT.

10. Nadal brak realnych rozwiązań dla przedsiębiorców w postaci m. in.:
 - a. Zawieszenia regulacji w zakresie obowiązkowego mechanizmu split payment oraz uwolnienie środków z rachunków VAT.
 - b. Zawieszenia terminu naliczania odsetek podatkowych od 1 marca do 30 września 2020 r.
 - c. Zawieszenia stosowania limitu de minimis w odniesieniu do wniosków złożonych w trybie art. 67a, 67b i 67c Ordynacji podatkowej.
 - d. Możliwości wyboru metody kasowej (dla zapłaconych faktur) dla rozliczeń przychodów na gruncie CIT oraz VAT (wyboru podatnik mógłby dokonać od bieżącego okresu rozliczeniowego),
 - e. Rozszerzenia możliwości rezygnacji z uproszczonych zaliczek na podatek dochodowy także na innych przedsiębiorców niż mali.
 - f. Możliwość obniżenia stawek amortyzacyjnych w ciągu roku podatkowego – a nie od początku roku jak jest obecnie w przepisach.
 - g. Złagodzenia rygorów dot. kosztów uzyskania przychodów, poprzez np. możliwość rozliczenia kar umownych.
 - h. Uwolnienia zabezpieczonych w postępowaniach zabezpieczających środków.
 - i. Przesunięcia terminu wykupu obligacji wyemitowanych przed 1 marca 2020 roku na okres do 30 września z zachowaniem innych warunków tych obligacji i swobodą w zakresie ich spłaty w terminie jeśli emitent może tego dokonać.
 - j. Obniżenia podatku od gier z obecnych 12% na 10% na czas trwania stanu epidemii w celu powstrzymania upadłości legalnych podmiotów i zapobieżenia ponownemu rozrostowi szarej strefy.

II. Ochrona i wsparcie funkcjonowania rynku pracy

W obszarze rynku pracy nie uwzględniono żadnego z postulatów Pracodawców RP dotyczących instrumentów wsparcia. Wprowadzono jednak dodatkowe ograniczenia w udzielanej pomocy. W efekcie uzyskanie wsparcia będzie dla przedsiębiorców jeszcze trudniejsze i będzie wymagało porozumienia ze stroną społeczną. Oznacza to, że wiele z rozwiązań ujętych w tarczy antykryzysowej nie zostanie wprowadzona i okaże się fikcją. Z kolei wszelkie opóźnienia we wdrażaniu instrumentów pomocowych mogą przyczynić się do utraty płynności finansowej firmy i likwidacji miejsc pracy. W praktyce oznacza to, że pracodawcy będą zmuszeni do stosowania innych rozwiązań ograniczających koszty.

1. Pozbawiono pracodawców prawa do samodzielnego ustalenia warunków przestoju ekonomicznego i obniżonego czasu pracy w razie braku porozumienia ze związkami zawodowymi (a jeśli nie ma związków to z przedstawicielem pracowników). Jest to bardzo duże ograniczenie możliwości efektywnego skorzystania z tych instytucji przez pracodawcę.
2. Nie uwzględniono naszych propozycji dotyczących wydłużenia okresów rozliczeniowych czasu pracy (do 18 i 24 miesięcy). W przypadku rozwiązań z zakresu elastycznego czasu pracy pracodawca również nie ma możliwości wprowadzenia ich samodzielnie (o co postulowaliśmy).
3. Ograniczono z 6 miesięcy do 3 miesięcy korzystanie przez przedsiębiorców ze wsparcia postojowego udzielanego przez starostę (w poprzedniej wersji projektu mikroprzedsiębiorcy mogli liczyć na dofinansowanie przez okres 6 miesięcy).

Niemniej jednak w najnowszej wersji projektu przyznano Radzie Ministrów możliwość wydłużenia tego okresu w drodze rozporządzenia. Ponadto projekt w tym zakresie nadal zawiera niespójność redakcyjną, na co zwracaliśmy uwagę - ust. 1 mówi, że pomoc może być przyznana przedsiębiorcom w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 Prawa przedsiębiorców (czyli też dużym), a ust. 5 stanowi, że dofinansowanie może być przyznane mikro, małym i średnim (zatem pominięte zostały duże przedsiębiorstwa, na co nie możemy się zgodzić) [art. 15zzb].

4. Wprowadzono regulację, zgodnie z którą dofinansowania do wynagrodzeń przy przestoju i obniżonym wymiarze czasu pracy nie dotyczą pracowników, których wynagrodzenie jest wyższe niż 300% przeciętnego wynagrodzenia (prognozowanego w gospodarce narodowej w 2020 r.).
5. Skrócono okres rozpatrywania wniosku o przyznanie świadczenia postojowego z 30 dni na „niezwłocznie po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności niezbędnej do jego przyznania”. Oznacza to, że uzyskanie pomocy może być przez urzędników odwlekane w czasie.
6. Wprowadzono obowiązek poinformowania PIP w terminie 5 dni o zawarciu porozumienia w sprawie przestoju ekonomicznego oraz obniżonego wymiaru czasu pracy (analogicznie jak przy rozwiązaniach z zakresu elastycznego czasu pracy). Co stanowi dodatkowy obowiązek biurokratyczny dla pracodawców.
7. Dodano regulację umożliwiającą wprowadzenie przestoju i obniżenie wymiaru czasu pracy w porozumieniu zawartym z „przedstawicielami pracowników wybranymi przez pracowników uprzednio dla innych celów przewidzianych w przepisach prawa pracy”. Jest to pozytywna zmiana, która rozwiązuje ew. problemy związane z nieobecnością dotychczasowych przedstawicieli pracowników (np. gdy przebywają na dodatkowym zasiłku opiekuńczym pracy zdalnej czy kwarantannie). Analogiczne rozwiązanie przewidziano w odniesieniu do rozwiązań z zakresu elastycznego czasu pracy.
8. W zakresie porozumienia o warunkach przestoju i obniżonego wymiaru pracy rozszerzono możliwość negocjacji porozumienia dla związków – porozumienie pracodawca będzie mógł zawrzeć również z zakładową organizacją związkową – jeżeli działa u niego jedna organizacja związkowa.
9. Uwzględniono postulat Pracodawców RP o niestosowaniu wynikających z układu ponadzakładowego oraz z układu zakładowego warunków umów o pracę i innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy na czas zawarcia porozumienia w sprawie przestoju ekonomicznego i obniżonego wymiaru czasu pracy.
10. Przy świadczeniu postojowym dla zatrudnionych na umowach cywilnoprawnych zrezygnowano z możliwości wnioskowania o pomoc po raz drugi, czyli świadczenie to będzie jednorazowe. Niemniej jednak dodano przepis umożliwiający Radzie Ministrów wydanie rozporządzenia przyznającego ponowną wypłatę świadczenia postojowego (art. 15 zł). Takie rozwiązanie należy uznać za słuszne, gdyż wsparcie na poziomie 80% minimalnego wynagrodzenia jest stanowczo niewystarczające.
11. Nie uwzględniono naszych propozycji dotyczących doprecyzowania przepisu art. 3 specustawy wprowadzającego możliwość stosowania pracy zdalnej. Regulacja ta zatem nadal może budzić wątpliwości.
12. Dodano możliwość zwolnienia pracodawców z obowiązku opłacania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FGŚP, Fundusz Solidarnościowy lub Fundusz Emerytur Pomostowych przez 3 miesiące (art. 31zo) i pozostawiono możliwość odroczenia płatności bez opłaty prolongacyjnej

(art. 15zb). Jednak zwolnienie dotyczy wyłącznie firm jednoosobowych i zatrudniających do 9 pracowników.

13. Zrealizowano postulat dotyczący konieczności wprowadzenia mechanizmu wydłużającego cudzoziemcom prawo do legalnego zatrudnienia w oparciu o zezwolenie na pracę oraz oświadczenie o zamiarze powierzenia pracy. Jednocześnie utrzymano pozytywne propozycje wydłużające ważność dokumentów legalizujących pobyt.
14. Nie zrealizowano postulatów dotyczących potrzeby przyznania dodatkowego zasiłku opiekuńczego również dla rodziców dzieci powyżej 8 r. ż. Przyznano natomiast ten zasiłek rolnikom.
15. Nie uwzględniono naszych postulatów dotyczących wydłużenia okresu wykorzystania urlopu zaległego, możliwości przeprowadzenia szkoleń BHP on-line, uproszczenia procedury zawierania umów w formie elektronicznej, finansowania przez ZUS wynagrodzenia chorobowego od pierwszego dnia zwolnienia oraz zredukowania pozostałych kosztów obciążających pracodawców, np. odpisów na ZFŚS.
16. Nie uwzględniono również postulatu odejścia od stosowania wymogów z art. 26a ust.1a pkt. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, który uwarunkowuje uzyskanie dofinansowań od terminowego ponoszenia kosztów płacy, w tym składek ZUS. W momencie zaległości w wypłacie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych dotacje zostaną wstrzymane, także jeżeli pracodawca ze względu na trudną sytuację finansową spowodowaną koronawirusem nie opłaci składek ZUS w terminie, a nawet gdy je skoryguje po terminie.
17. Wprowadzono zmiany w ustawie o RDS. W tym roku założenia budżetu i propozycja minimalnego wynagrodzenia zostaną przedstawione do 31 lipca, a termin na zajęcie wspólnego stanowiska przez strony skrócono z 30 do 10 dni (art. 73 i 75 projektu ustawy). Oznacza to, że w partnerzy społeczni w RDS będą mieli dużo mniej czasu na zawarcie porozumienia w powyższych sprawach.

III. Niezbędne rozwiązania administracyjno-prawne / otoczenie biznesu

Pomimo apeli przedsiębiorców i licznych uwag zgłoszonych w ramach konsultacji projektu z Ministerstwem Rozwoju, projektowane regulacje pozostały niewystarczające nie tylko jeśli chodzi o ich zakres, ale nadal pozostały nieczytelne, niejasne, uznaniowe. W obecnej sytuacji niezbędne jest wprowadzanie instrumentów, które będą w największym możliwym stopniu odbiurokratyzowane i dostępne dla szerokiego grona adresatów. Potrzebne są rozwiązania, które pomogą biznesowi i pracownikom oraz ułatwią życie obywatelom. Dlatego też w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej trzeba usuwać, a nie tworzyć dodatkowe bariery; zmniejszać, a nie zwiększać obciążenia biurokratyczne; myśleć i działać odważnie. Ustawa winna dać delegację poszczególnym resortom do proponowania szybkich rozwiązań w reakcji na aktualną sytuację i potrzeby.

Z uwagi na niewystarczające rozwiązania zaproponowane w projekcie postulaty Pracodawców RP zgłaszane w ramach konsultacji pozostają aktualne. Dlatego nadal apelujemy o:

1. Ograniczenie uznaniowości procedur.
2. Umożliwienie wnioskowania o odroczenie terminu płatności zobowiązań podatkowych o 3 miesiące bez konieczności wydawania decyzji – tylko na pisemny wniosek

- podatnika, w którym uprawdopodobni taką konieczność w związku ze skutkami epidemii.
3. Uwzględniono wprowadzenie postulat Pracodawców RP o zawieszenie i wstrzymanie rozpoczęcia wszystkich terminów procesowych i sądowych, projekt nie reguluje jednak kwestii terminów materialnych.
 4. Zawieszenie terminu naliczania odsetek podatkowych od 1 marca do 30 września 2020 r..
 5. Zniesienie opłat prologacyjnych.
 6. Wydłużenie terminów związanych z dematerializacją akcji.
 7. Ułatwianie rozliczenia VAT – przesunięcie wejścia w życie z 1 kwietnia 2020 r. na 1 stycznia 2021 r. nowego JPK.
 8. Odroczenie terminu obowiązkowego poboru WHT od płatności powyżej 2 mln PLN do końca 2020 r. i czasowe odstąpienie od wymogu należytej staranności na moment płatności.
 9. Dalece niewystarczająca skala pomocy oferowana w ramach ustawy o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców. Niezrozumiałe ograniczenie dostępu do pomocy – w szczególności poprzez odwołania do ustawy – Prawo restrukturyzacyjne.
 10. Rezygnacja z zakazu handlu w niedziele – samo zatowarowanie sklepów w niedziele jest dalece niewystarczające.
 11. Rezygnacja z wprowadzania cen i marż maksymalnych oraz rozwiązań odnoszących się do branży pożyczkowej. Doprowadzą one do wzrostu szarej strefy i zamknięcia całego sektora, a w konsekwencji do osłabienia pozycji konsumenta. To nie jest moment na kary, kontrole i likwidację branż, które jeszcze jakoś sobie radzą.
 12. Konieczne są bardziej odważne decyzje w obszarze opłat i danin, w tym zawieszenie poboru podatku od niektórych kopaliny na okres przynajmniej jednego roku.
 13. Przepisy o zwolnieniu z czynszu za najem wymagają doprecyzowania, aby jasne było kto może z nich skorzystać. Niezbędne jest też zapewnienie wynajmującym środków rekompensujących niższe przychody z najmu.
 14. Przesunięcia terminów są zbyt krótkie, co będzie skutkowało koniecznością nowelizowania przepisów i przedłużania terminów.
 15. Korekta projektowanych przepisów dotyczących sytuacji wykonawców zamówień publicznych m.in. w kwestii odstąpienia wykonawcy od umowy. Zaproponowane w opiniowanej ustawie rozwiązanie ogranicza swobodę przedsiębiorcy i wręcz nakazuje mu kontynuację realizacji zamówienia w sytuacji, gdy oznacza to generowanie strat - niezbędna jest modyfikacja dodawanego art. 15r ust. 5.
 16. W celu zapewnienia płynności dla sektora finansowego konieczne jest zwolnienie tych podmiotów od 1 marca 2020 na okres roku z poboru składek na obowiązkowy system gwarantowania depozytów i fundusz przymusowej restrukturyzacji banków.

IV. Fundusz Rozwoju i Bezpieczeństwa

1. W przesłanym pakiecie brak jest informacji o funduszu Rozwoju i Bezpieczeństwa, który miał wydatkować 30 mld zł na projekty inwestycyjne. Inwestycje rozwojowe są oczywiście ważne dla gospodarki i w kolejnych latach powinny być priorytetem.

Jednak w nadchodzących miesiącach, przy uwzględnieniu ograniczonych środków, pakiet inwestycyjny nie jest optymalnym rozwiązaniem.

2. Przedstawiciele rządu zapewniali, że cały pakiet bezpośredniego wsparcia wyniesie nawet 80 mld zł, że finanse publiczne na to stać. Czy to była prawda?
3. W pakiecie ustaw uwidocznione są działania na kwotę ok. 38 mld zł w 2020 r. Postulujemy o przeznaczenie pozostałych 42 mld zł na wsparcie płynności, wsparcie utrzymania miejsc pracy, na wsparcie, które w warunkach szoku popytowego najskuteczniej radzi sobie z przyczynami kryzysu. Rząd ma zatem przestrzeń do szerszego zakresu zanieśienia danin, dla najbardziej potrzebujących firm i miejsc pracy.
4. Ewentualnie w ramach tej przestrzeni dobrym rozwiązaniem jest obniżenie klina podatkowego. W 2009 r. też obniżono klin podatkowo-składkowy i polska gospodarka jako jedyna w UE uniknęła recesji. Obniżka klina podatkowego działa powszechnie, na duże i małe firmy, na wszystkie branże, w tym szczególnie na usługi.
 - a. Pożądanym rozwiązaniem jest np. 3 lub 4-krotne zwiększenie pracowniczych kosztów uzyskania przychodów odliczanych od dochodu do opodatkowania PIT (3xKUP lub 4xKUP) wraz z częściowym obniżeniem wynagrodzenia brutto, ale w taki sposób, aby wynagrodzenie netto wzrosło. Tak aby korzyść rozłożyła się na pracownika i pracodawcę.
 - b. Takie rozwiązanie oprócz doraźnego wsparcia płynności, w długim okresie sprzyja kompensacji efektów kryzysu demograficznego na popyt pracy.

V. Ochrona zdrowia

W obszarze zdrowia nie uwzględniono żadnej zgłaszanej przez Pracodawców RP uwagi, dlatego nasze postulaty pozostają wciąż aktualne. Nie wzięto pod uwagę nawet przedłożonych przez nas korekt dotyczących źle wskazanych jednostek redakcyjnych.

1. Nie zawarto żadnych środków pomocowych dla podmiotów leczniczych, które w związku z obecną sytuacją zmagają się będą z ogromnymi komplikacjami w zakresie zwiększenia pracochłonności, drastycznego wzrostu kosztów funkcjonowania, w tym w szczególności zakupu wyposażenia, środków ochrony itp.
2. Zapowiadana kwota środków finansowych (7,5 mld zł) nie znajduje potwierdzenia w przygotowanych rozwiązaniach legislacyjnych.
3. Przygotowane rozwiązania legislacyjne nie uwzględniają oczekiwanych rozwiązań, chociażby w obszarze dotyczącym stworzenia specjalnych warunków pracy dla personelu medycznego.
4. Konieczne jest jednoznaczne uregulowanie możliwości wystawiania przez lekarzy zwolnień podczas porad telemedycznych.
5. Konieczne jest przedłużenie okresu ważności orzeczeń lekarskich do 90 dni zamiast wskazanych w projekcie 60 i/lub 30.
6. W projektowanej regulacji zabrakło przepisów dotyczących uzyskania w obecnej sytuacji tzw. książeczki sanepidowskiej, niezbędnej chociażby w branży spożywczej.

7. Konieczne jest też uzupełnienie projektu o rozwiązania rozszerzające możliwość wykonywania badań diagnostycznych, poprzez dopuszczenie udzielania świadczeń zdrowotnych polegających na wykonywaniu badań laboratoryjnych w pojazdach oraz obiektach przenośnych, ustawionych na terenie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne.
8. W przypadku zamówień na udzielanie świadczeń zdrowotnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 konieczne jest wprowadzenie rozwiązań dot. niestosowania przepisów art. 26-27 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tryb konkursowy).
9. Konieczne jest udostępnienie aptekom środków ochrony osobistej, niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa personelu medycznego oraz ciągłości pracy apteki przy ograniczonym personelu.
10. Konieczne jest umożliwienie wytwarzania środków dezynfekujących w aptekach oraz zapewnienie ciągłości dostaw i dostępu do leków.
11. Na czas działań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 konieczne jest wstrzymanie prowadzonych aktualnie kontroli aptek i niewszczywanie nowych, zarówno przez Inspekcję Farmaceutyczną, jak i Narodowy Fundusz Zdrowia.
12. Konieczne jest doprecyzowanie zasad dotyczących ustalania maksymalnych cen na produkty lecznicze, wyroby medyczne i środki spożywcze wskazane w art. 8 ustawy o szczególnych rozwiązaniach (jakiego poziomu obrotu dotyczą, uregulowanie marż, wskazanie kryteriów branych pod uwagę, umożliwienie zajęcia stanowiska przedsiębiorcy) oraz wskazanie, że jest to wyłączny przepis dot. regulacji cen produktów określonych w art. 8 (w przeciwnym razie powstają dwie równoległe regulacje – w art. 8 i art. 8a i n. – przy czym jedna zawiera kryteria i warunki, druga nie). W przeciwnym razie ustalanie cen jest całkowicie dyskrecjonalne.
13. Konieczna jest zmiana w odniesieniu do obowiązku raportowania do systemu ZSMOPL. Ustawa o szczególnych warunkach (...) przewiduje obowiązek rozpoczęcia raportowania do systemu ZSMOPL, w ciągu 24h od nałożenia obowiązku, co w wielu przypadkach jest technicznie niemożliwe do wykonania. Rozpoczęcie raportowania w ZSMOPL, wymaga bowiem integracji systemów informatycznych służących do obsługi obrotu i gospodarki magazynowej podmiotu raportującego z systemem informatycznym, który będzie pobierał z nich dane i przekazywał do ZSMOPL lub do uruchomienia procesu raportowania z użyciem generatora raportów, udostępnianego przez CSIOZ. Jednocześnie niewypełnienie obowiązku raportowania zagrożone jest sankcjami finansowymi w stosunku do podmiotów zobowiązanych.
14. Konieczna jest zmiana dotycząca zawężenia kanałów dystrybucji leków i wyrobów medycznych, wprowadzona w art. 85a ustawy. Takie zawężenie – w stosunku do leków – powinno dotyczyć wyłącznie sytuacji zagrożenia epidemiologicznego lub szerzenia się choroby zakaźnej – nie zaś mieć charakter ogólny. Konieczne jest również uwzględnienie możliwości dostaw do placówek obrotu pozaaptecznego. W obecnym brzmieniu Ustawy, regulacja nie zezwala na przekazywanie produktów przez hurtownie farmaceutyczne m.in. do sklepów spożywczych, czy stacji benzynowych, podczas gdy w niektórych regionach kraju są to istotne punkty zaopatrzenia mieszkańców w leki.
15. W odniesieniu do wyrobów medycznych – zawężenie kanałów dystrybucji nie ma w ogólnie uzasadnienia, może być kontrproduktywne i stwarzać ryzyko dla dostępności wyrobów. Przepis powoduje zmianę dotychczasowych dróg dystrybucji wyrobów medycznych m.in. wykluczając bezpośrednią sprzedaż wyrobów

medycznych przez producenta/importera do aptek, punktów aptecznych oraz zakładów leczniczych podmiotów leczniczych, gminy, organizacji pozarządowej, co prowadzi do wydłużenia drogi dystrybucji oraz ilości pośredników oraz skutkuje opóźnionym i trudniejszym dostępem pacjenta do wyrobu.

Projekt uzupełniono o następujące przepisy:

1. **przepis, który uznaje kwarantannę za niezdolność do pracy – Art. 23.** W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645 i 1590 oraz z 2020 r. poz. 60) w art. 6 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: „1a) wskutek poddania się obowiązkowi kwarantanny, o której mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.”.

Art. 83. Przepis art 6 ust. 2 pkt 1a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa stosuje się do osób, które zostały poddane obowiązkowi kwarantanny po dniu 14 marca 2020 r.

2. **definicję miejsca kwarantanny – Art. 35.** W ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284, 322 i 374) w art. 2 pkt 40 otrzymuje brzmienie: „40) miejsce kwarantanny – odrębny obiekt budowlany lub wyodrębnioną część budynku czasowego pobytu osób chorych lub podejrzanych o zachorowanie, w których prowadzi się kwarantannę”.
3. **utrzymanie ważności certyfikatów numerów alarmowych – Art. 40.** W ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz.U. 2019 r. poz. 1077) po art. 28 dodaje się art. 28a i art. 28b w brzmieniu:

„**Art. 28a.** W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii, albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, który może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi certyfikat operatora numerów alarmowych nie traci ważności po upływie terminu wskazanego w art. 16 ust. 4 i ulega przedłużeniu do 90 dni następującego po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Art. 28b. Podmiot szkolący, któremu minister właściwy do spraw administracji publicznej powierzył przeprowadzenie szkolenia i egzaminowania operatorów numerów alarmowych, udostępni centrom powiadamiania ratunkowego szczegółowy program szkolenia operatorów numerów alarmowych opracowany i zatwierdzony na podstawie art. 18 ust. 2 oraz materiały szkoleniowe”.

Inne uwagi:

Art. 15zzzi ust. 3 ma braki redakcyjne – brakuje w nim istotnego fragmentu – zakładamy, że po dwukropku miał być fragment stanowiący o tym, że pomoc publiczna oparta na Tymczasowych ramach środków pomocy może być udzielana dopiero po wydaniu przez Komisję Europejską stosownej decyzji. Uchwalenie przepisu w tym brzmieniu spowoduje, że to cały mechanizm pomocowy będzie wadliwy i nikt z pomocy nie skorzysta.